

Ляшенко Б., Богдан Ж. Б.

м.Харків, Україна

Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»

ТРАНСФОРМАЦІЯ ЛІДЕРСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ КЕРІВНИКА В СУЧАСНИХ УМОВАХ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Лідерський потенціал у керівника має багатогранну структуру, однією з значущих якостей є ціннісна орієнтація особистості, як зовнішній прояв внутрішніх переконань.

Дослідження ціннісних орієнтацій особистості є складною задачею, через суб'єктивне сприйняття дійсності індивідом, та значущість подій навколишнього середовища. Для кращого розуміння цінності поділяють на компоненти за дихотомічними критеріями:

- Матеріальні та духовні;
- Прагнення альтруїзму чи егоїзму;
- Абстрактні чи конкретні;
- Термінальні чи інструментальні;
- Індивідуальні, колективні чи суспільні.

Так дослідження І.Д. Беха [5] стверджує, що цінності побудовані на духовності, можуть втілювати всі можливі ідеалістичні прагнення індивіда, та сприяти моральному та цілісному розвитку особистості. Протипоставлення ідеалістичних цінностей матеріальним, спричиняє постійний внутрішній конфлікт, котрий на думку А. Адлера [1] стає рушійним компонентом у саморозвитку особистості, тоді як ціннісні орієнтації перетворюються на мотиваційні компоненти та утворюють цілісність особистості.

Розгляд альтруїзму та егоїзму, як одним з компонентів ціннісної сфери, можливо розглянути через міркування Ш. Шварца [4], котрий стверджував, що постійні протиріччя в котрих перебуває індивід є трансформаційними, і пріоритетність обраної цінності може залежати від внутрішнього відношення індивіда та соціального середовища.

Беручи до уваги соціальне середовища, розгляд цінностей можливо розглянути через класифікацію М. Рокича [3], котрий поділяє їх, на: термінальні та інструментальні. Таким чином, погоджуючись з таким міркуванням, формується висновок, що індивідуальний прояв переконань є нічим іншим, як ідеалізованим поглядом внутрішнього світу особистості.

Важливо зазначити думку Е. Фрома [2], котрий стверджував, що ціннісні орієнтації котрі були сформовані у особистості є результатом перебування у певній соціальній умові та реалізується у різних формах. Тоді соціальна адаптація і внутрішні протиріччя можуть проявляти окремі ціннісні орієнтири та узгоджувати один одного.

Прояв внутрішнього потенціалу також залежить від психологічного благополуччя котре є проявом досягнень та реалізацією власного потенціалу, як стверджує О. Медведева [6]. Від так, при нестабільній ситуації в країні, професіональний рівень знань та вмінь зберігається у не багатьох індивідів.

Підводячи підсумок, є розуміння, що лідерській потенціал має прояв у соціумі через багато форм, однією з котрих є ціннісна орієнтація. Котра в свою чергу залежить від: внутрішньої гармонії особистості, узгодженості протиріч, соціального середовища. Всі ці фактори є трансформаційними і перебувають у постійному русі, тому індивід, котрий обирає для себе лідерський напрямок має бути адаптивним до мінливих умов та мати достатньо сформовані термінальні та інструментальні ціннісні орієнтири.

Список літератури:

1. Adler A. What life should mean to you. London: George Allen and Unwin, 1980. – 300 p
2. Fromm, E. 1932. "Die psychoanalytische Charakterologie and ihre Bedeutung fur die Sozialforschung". Zeitschrift fur Sozialforschung. 1:253-277; "Psychoanalytic Characterology and Its Relevance for Social Psychology". In E. Fromm, The Crisis of Psychoanalysis; q. v.
3. Rockeach M. The Nature of Human Values / M. Rockeach. – N.Y.: Frre Press, 1973. – 438 p.
4. Schwartz S. H. Universals in the structure and content of values:Theoretical advances and empirical tests in 20 countries / S. H. Schwartz // InM.P. Zanna (Ed.) Advances in Experimental Social Psychology. – Orlando, FL:Academic. – 1992. – Vol. 25. – P. 1- 65.
5. Бех І.Д. Б 55 Особистість на шляху до духовних цінностей : монографія. / І.Д. Бех. – Київ – Чернівці : «Букрек», 2018. – 320 с. ISBN 978-966-399-956-2
6. Медведева О. Емпіричне дослідження особливостей соціального та психологічного благополуччя вимушених переселенців. Габітус. 2023. № 46. С. 188–192.